

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. L.W. van der Meij, Zaamslag; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; Ds. P. van Zonneveld, Doornspijk; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Zwijgende borg

Doch Jezus zweeg stil.

Matth. 26 : 63a

Daar staat het Lam Gods voor het Sanhedrin, de kerkelijke rechtbank. Hij, Die straks het grote verhoor zal afnemen op de jongste dag, is nu een gedaagde, beschuldigde en heeft Zich te verantwoorden.

Dit rechtsgeding bezorgt de hogepriester ontzettende hoofdbrekens. Vast staat Zijn veroordeling. Hij moet sterven. Heeft de hogepriester laatst niet de profetie laten horen: „het is beter dat één man voor het volk sterve, dan dat het gehele volk verloren ga”! En uiteindelijk gaat de veroordeling op onrechtsgeldige grond rusten. Jezus wordt door het Sanhedrin ter dood veroordeeld. Hij moet sterven. Hij is des doodsschuldig, klonk het en iedereen beaamde dit. En Jezus zweeg stil. Hij appelleerde niet. Hij boog het hoofd. Voor wie? Voor Kajafas? Voor het Sanhedrin? Neen! Voor Zijn Vader. Voor de hoogste Rechter. Hij moet sterven naar het heilig recht Gods. Wanneer Hij hier één woord zou spreken tot verdediging, dan is Zijn zaak - Zijns volks zaligheid - verloren. Voor het Sanhedrin staat immers Christus als Borg voor Zijn volk, dat schuldig staat aan rechtsschennis. Dat volk, dat naar het rechtvaardig oordeel Gods zich de tijdelijke en eeuwige straf heeft waardig gemaakt. Wie nu tot Zijn volk behoort, heeft dit leren inzien. Onderstreept van harte, wat er in de Catechismus staat: God vertoont zich schrikkelijk beide over de aangeboren en werkelijke zonden en wil en zal die door een rechtvaardig oordeel straffen; gelijk Hij gesproken heeft: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven staat in het boek der wet, om dat te doen”.

Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig, Heere! Hebt U dit leren beamen? Zo ja, dan is dit de rijke vrucht van Jezus zwijgen, dat ik mag, ik ga spreken. Spreken van Gods soevereine genade, betoond in een weg van recht. 'k Ga gewagen van Hem, Die mijn heil bewerkte.

Hooft een Mac. Cheyne:

Hij heeft mij verlost van het vonnis der wet; Mijn heil en mijn vrede en mijn leven werd

Hij; Ik boog me, en geloofde en Mijn God sprak mij vrij.

Nu ken ik die waarheid, zo diep als gewis; Dat Christus alleen mijn gerechtigheid is; Nu tart ik de dood, nu verwin ik het graf, Nu neemt mij geen Satan de zegeskroon af!!
Ds. M.C. Tanis.

Uit het land van de Bijbel

17

C. HET MAATSCHAPPELIJK LEVEN

3. Het reizen. De "Voorloper".

We hebben stilgestaan bij het grote verschil tussen het reizen in die oude tijden, zoals onder Israel plaats had en het reizen van vandaag, in onze tijd. Hierbij denken we aan de voertuigen. Hoe primitief waren die in de oude landen rondom de Bijbel. We willen nog even wijzen op het gebruikmaken van de ezel.

Geheel anders waren de soorten van ezels als van thans. We kennen het bekende spreekwoord: "Zo dom als een ezel", ook wel: "Zo lui als een ezel".

Maar dat past helemaal niet op de ezel van toen in het Oosten. Die was niet lui, maar "levendig" en "vlug", ook wat groter. Bovendien ook ... zeer "voorzichtig". Dat blijkt nog uit het bekende spreekwoord: "Een ezel stoot zich geen twee maal aan dezelfde steen".

Welnu, die voorzichtigheid van de ezel was dan ook wel bijzonder nodig, aangezien het reizen van toen vaak ging over gevaarlijke en lastige "bergpaden".

Uit de weg!!

Het gaan over zulke gevaarlijke en smalle bergpaden zou grote bezwaren gehad hebben met een paard, als een veel te schrikachtig beest! Maar de ezel ging heel rustig zijn gang. Men behoefde hem zelfs niet eens te sturen, al ging het soms vlak langs het randje van rotskloven. We denken hier bijvoorbeeld aan de ezel van Bileam.

Maar keren we terug tot ons onderwerp: "De voorloper".

Dat was de zogenaamde "sais", waarvan rijken en hooggeplaatsten zich bedienden. Het was een "oppasser" of "livreiknecht", die vóór het rijtuig heenliep. Zij waren kenbaar aan hun opmerkelijke "kleding". Deze was buitengewoon licht en schilderachtig, terwijl hun benen en voeten naakt waren en dus begrijpelijk.

Zij droegen een witte tunica met lange golvende mouwen, als gelijkend op "vleugels". Deze tunica was door een sjerp om het middel vastgebonden. In de hand van zulk een voorloper hield hij een lange lichte stok. Deze was nodig om komende voorbijgangers te slaan, die op zijn waarschuwend geroep geen acht sloegen. 't Gebeurde wel, dat de voorloper zijn stok in tweeën sloeg.

Zulke "voorlopers" waren ook nodig om de weg vrij te maken van allerlei hindernissen. Vooral toen de wegen nu niet zo erg goed bereikbaar waren, ja, zelfs zeer gevaarlijk. We hebben daarover al iets gezegd in de vorige les, dat namelijk de wegen in zeer slechte toestanden verkeerden, zoals door stenen en moerassige plaatsen.

Welnu, ondanks die moeilijke wegen kon zulk een voorloper, voor het rijtuig lopende, toch nog in een behoorlijke draf zelfs een grotere afstand afleggen. Koninklijke families hadden zelfs wel twee voorlopers.

Van de administratie

De betalingen van de abonnementsgelden gaan nog wel door, maar worden steeds minder, terwijl toch al onze abonnees nog niet betaald hebben. Heeft u het al gedaan? Bij het abonnementsgeld ontvingen we f 957,50 aan giften. Hartelijk dank hiervoor.

5 nieuwe abonnees konden weer aan het bestand worden toegevoegd.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720 - 74202, giro 704350.

Van de administratie

1. **Filemon.** Onze lezers zullen zich herinneren - althans voorzover zij toen al abonnee op ons blad waren - dat Ds. Van der Ent een serie artikelen over deze weggelopen slaaf geschreven heeft. Het was de bedoeling, dat deze artikelen spoedig in boekvorm zouden worden uitgegeven. Daarvoor was ook medewerking toegezegd. We hebben in verband daarmee verschillende keren op dit boek, dat zou verschijnen, de aandacht gevestigd. Meermalen is aan mij en aan Ds. Van der Ent de vraag gesteld, wanneer dit boek in het licht zou komen. We moesten steeds weer in het onzekere laten. Maar nu is het zover, dat we, naar de toezegging van de uitgever, concrete mededelingen kunnen doen. Het is de bedoeling dat het boek nog vóór de aanstaande ontmoetingsdag zal verschijnen. Het zal dus op die ontmoetingsdag verkrijgbaar zijn. Het zal een boek zijn van ongeveer 250 bladzijden. De prijs is mogelijk iets beneden de f 35,-. De uitgever heeft mij echter toegezegd, dat de lezers van Bewaar het Pand het boek tegen een gereduceerde prijs zullen kunnen verkrijgen. In het volgende nummer zal er een advertentie van boekhandel en uitgeverij G. Kool in ons blad worden opgenomen, met een bon, die bij de bestelling moet worden ingeleverd. Men kan de bonnen aan mij toezenden. Een andere mogelijkheid is dat men via de boekhandel bestelt. En: men kan de bon ook vasthouden tot de ontmoetingsdag D.V. zaterdag 28 april a.s. en deze dan inwisselen. Ik verwacht dat velen van deze gelegenheid gebruik zullen maken. Ds. Van der Ent schrijft zo, dat de artikelen hun waarde behouden. Men kan ze opnieuw lezen of zich voor het eerst in de geschiedenis van deze slaaf verdiepen.

2. **In de beginne.** Er zijn nog verschillende inschrijvingen voor dit boekje binnengekomen. Als er plaats voor is wordt in dit nummer nog een slotartikel van Ds. Hamstra opgenomen. Mocht er geen plaats voor zijn - een nummer van 4 pagina's is gauw vol, vooral als er nog enkele advertenties zijn - dan moet het wachten op het volgende nummer. Intussen willen we maatregelen voor de uitgave van het boekje nemen.

3. **Ontmoetingsdag.** Het is even ter herinnering, dat we hier wijzen op deze dag, die we al meermalen hebben aangekondigd. U hoopt ook te komen?

B.

Toen tijdens Samuël het volk een koning begeerde, waarschuwde hij het volk voor hun dwaasheid ten deze en hield hen voor: allerlei harde diensten, welke de koning zou opleggen. Zo lezen we in I Samuël 8 vs. 11: "En zeide: Dit zal des konings wijze zijn, die over u regeren zal: hij zal uw zonen nemen, dat hij

hen zich stelde tot zijn wagen en tot zijn ruiters, dat zij voor zijn wagen heenlopen." Absalom begon zijn samenzwering tegen zijn vader met het feit, dat hij zich liet bereiden een wagen en paarden, voor welke hij vijftig mannen liet lopen.

Zo stelde eens Adonia zich op tegenover zijn vader op precies dezelfde manier. We lezen in I Koningen 1 vs. 5:

"Adonia nu, de zoon van Haggith, verhieft zich, zeggende: IK zal koning zijn; en hij bereidde zich wagenen en ruiters en vijftig mannen lopende voor zijn aangezicht."

En om nog één voorbeeld te noemen, maar dan als in een verhevener zin des woords. En dan wijzen we op Elia en wel, toen hij na die Goddelijke overwinning op de berg Karmel, gedreven door de kracht van de Heilige Geest, als een "voorloper" liep vóór het aangezicht van Achab, zoals we lezen:

"En Achab toog weg naar Jizreël. En de Hand des Heeren was over Elia, en hij gordde zijn lenden en liep voor het aangezicht van Achab henen, tot waar men te Jizreël komt." (I Kon. 18).

Zo was Elia als een voorloper voor de koning, die de weg vrijmaakte en zijn komst aankondigde. En dat was dus de taak van de "voorloper".

Wat worden we hier treffend heengewezen naar de grote VOORLOPER, de Heere Jezus Christus!

De apostel beschrijft dit zo schoon in de Hebreënbrieff, hoofdstuk 6: 18-20. Daar lezen we in vers 20:

"Daar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus, naar de ordening van Melchizedek, een Hogepriester geworden zijnde in der eeuwigheid."

De "Voorloper!" Welk een treffend beeld, hier vooral in Hebr. 6. Het is Jezus Christus, Die als Hogepriester naar de hemel is gevaren op de veertigste dag na Zijn opstanding. En hoe! Wel, als "Hogepriester", zoals onder Israel de hogepriester op de grote verzoendag inging in het "Heilige der Heiligen" met het bloed van de geslachte bok en dat bloed sprenkelde op het "gouden verzoendeksel" en vóór hetzelfde. En dat deed hij voor zichzelf en voor de zonden van het volk.

Heeft ieder van de Israëlieten deze handeling persoonlijk mogen verstaan en de troostvolle geestelijke zegen ervaren door het geloof? Helaas neen! 't Is zoals nu.

Wat wordt ons dat dierbare bloed voorgesteld in het Evangelie, in Gods Woord! Ja, in onze "doop" afgebeeld en betekend als zegel van Gods beloften! Zijn onze ogen ervoor geopend en zijn we ermede werkzaam geworden aan de Troon der genade, om te mogen delen in de betekende zaak van dit sacrament des doops? Om te mogen delen in die noodzakelijke en genadige reiniging onzer ziel?

Welnu, zo is Christus ingegaan in het "binnenste heiligdom" met Zijn dierbaar bloed! En dat als "VOORLOPER".

Dat houdt dus in, dat ook anderen mogen ingaan in het "binnenste Heiligdom", in de hemel!

Wie zijn dat?

Wel, dat zijn degenen, die hier Hem hebben nodig gekregen als "beladenen" met zonde en schuld en doemwaardigheid. Daaraan worden zij ontdekt en krijgen "verzoening" nodig, uitdelg van hun overtredingen.

En daarvan kunnen zij niet gereinigd worden door hun "beweegoffers" zoals door hun tranen! Zijn die dan niet noodzakelijk? Ongetwijfeld en wel als de weg, waarlangs de Heilige Geest hen doet uitroepen: "Is er nog enig middel waardoor wij deze straf zouden kunnen ontgaan en wederom tot genade komen?"

En nu doet de Heilige Geest de ontdekte zondaar in die genade der verzoening niet delen om zijn tranen, maar alleen op grond van het bloed van Christus, dat van alle zonden reinigt!

Het is de Heilige Geest, Die het bloed van het Lam niet alleen doet inroepen, maar óók doet delen in de persoonlijke reiniging en verzoening der zonde! Zo wordt Christus en Zijn dierbaar bloed de enige en vaste grond der zaligheid en wel door het oprecht geloof!

Op die grond der zaligheid, Christus, ligt ook het "anker" der hoop volkomen vast! Met een "vast" en "zeker" anker blijft het schip op een goede ankerplaats vastliggen, ondanks de stormen.

Zo maakt de apostel hier een treffende

vergelijking met Christus als "VOORLOPER". O, wat ligt de zaligheid dan vast voor Gods kind! Wat kunnen de stormen, de aanvechtingen, het levensschip doen schudden en slingeren. Ja, hoe zal ik nog ooit de veilig haven binnengaan!

Wel, dat zal alleen en volkomen zijn achter de grote Voorloper. Want Hij is de grote HOGEPRIESTER... "naar de ordening van Melchizedek". Die was eeuwig priester en koning tegelijk. En daarom: de meerdere Melchizedek blijft binnen het Voorhangsel de "biddende en dankende Hogepriester", Hij treedt met Zijn voorbede tussenbeide en Hij bewaart en beschut Zijn Kerk met Zijn macht! Ja, er zal "geen klauw achterblijven". "Een iegelijk van hen zal verschijnen voor God in Sion!"

Zult u, lezer(es), daar óók bij zijn?

O, rust dan niet, voor ge ook zulk een "pilgrim" zijt geworden door de almachtige en trekkende liefde en genade van deze beminnens- en dienenswaardige Voorloper!

Dr.

Ds. v. L.

In de Beginne

Met het vierentwintigste artikel is de vertaling van „In the Beginning” voltooid. Als afsluiting van deze serie nog een kort woord over het ontstaan van dit boekje en de persoon van Dr. Edward J. Young.

Van 20 tot en met 24 maart 1967 heeft Dr. Young een serie van 15 populaire lezingen gehouden in Toronto, Ontario, Canada. (Wij waren toen nog in onze eerste gemeente en hadden dus de gelegenheid om deze lezingen bij te wonen.)

Er was grote belangstelling onder het publiek. De onderwerpen werden belangrijk geacht. De taal was duidelijk en begrijpelijk. Tevens had de spreker een reputatie dat hij zich niet schaamde het Woord van God getrouw te verkondigen en het moderne ongeloof met kracht te bestrijden. Professoren, predikanten, studenten en vele andere belangstellenden waren in grote getale aanwezig. Sommigen hadden een week vakantie genomen en waren deze vijf dagen drie keer per dag aanwezig en ook 's zondags tweemaal present om de professor te horen preken. U begrijpt wel dat zo'n week voor velen als een bijzondere gelegenheid werd beschouwd.

De lezingen werden per bandrecorder opgenomen en zijn na het overlijden van Dr. Young in druk verschenen. In 1976 werd „In the Beginning” voor het eerst uitgegeven door „The Banner of Truth Trust”. Deze uitgever gaf toestemming om de lezingen ook in de Nederlandse taal uit te geven. We hopen van harte dat „In de Beginne” ook in Nederland door velen gelezen zal worden. In beknopte vorm en in duidelijke bewoordingen wordt hier veel gegeven. De eerste drie hoofdstukken van Genesis blijven van zeer groot belang!

Dr. Edward J. Young werd geboren in 1907 in de Verenigde Staten van Noord Amerika. Hij werd opgevoed in een conservatief Christelijk gezin. Op de leeftijd van vijftien jaar voelde hij zich geroepen tot het ambt van predikant. Hij studeerde eerst aan de Stanford Universiteit. Om zijn studie voort te zetten heeft hij daarna enkele jaren in Palestina en Duitsland doorgebracht. In Bethlehem was hij een jaar onderwijzer. Een priester gaf hem 's avonds privéles in de Syrische taal. Aan enkele Duitse universiteiten studeerde hij theologie.

Aan de Westminster Theologische Hogeschool te Philadelphia slaagde hij in 1935 voor zijn kandidaatexamen. In 1936 werd hij aan deze school benoemd tot Professor in het Oude Testament. Zijn doctoraal studie in de Semitische talen aan het bekende Dropsie College werd in 1943 voltooid.

Dr. E.J. Young was ongetwijfeld een man van grote geleerdheid. Daar stond hij voor bekend onder collega's en studenten. De vele boeken die hij schreef zijn de beste getuigen. Maar toch is het niet in de eerste plaats om zijn grote geleerdheid dat hij nog steeds met dankbaarheid wordt herdacht, het is eerder om zijn diepe eerbied voor het Woord van God. Onder zijn collega's stond hij bekend om zijn grote bescheidenheid. Hij liet graag het woord aan een ander. Maar hij was altijd bereid om te spreken als de eer van zijn

Zender in het geding was en als de waarheid het eiste.

Voor de laatste jaren van zijn leven wees hij er steeds op dat de kerk een roeping heeft om met duidelijkheid en kracht te spreken op grond van Gods Woord over de schepping en de val van de mens. Voor Dr. E.J. Young was de Bijbel een goddelijke openbaring met goddelijk gezag, waarvoor ook de wetenschap moet buigen.

G. Hamstra.

Ontmoetingsdag te Sliedrecht

D.V. zal er op zaterdag 28 april a.s. weer een ontmoetingsdag van vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand worden gehouden en wel in het kerkgebouw van de Chr. Geref.kerk Sliedrecht-centrum.

Het programma ziet er als volgt uit.

Morgensamenkomst, aanvang 10.30 uur:

opening: Ds. G. Blom van Meerkerk

spreker: Ds. P. den Butter van Middel-

harnis

slotwoord: Ds. G. Bouw van

Scheveningen

Pauze

middagsamenkomst, aanvang 2 uur:

opening: Ds. P. Roos van Utrecht-Noord

spreker: Ds. H.C. van der Ent van

Dordrecht-centrum

slotwoord: Ds. M.C. Tanis van

Sliedrecht-centrum.

B.

Vragen rondom het levenseinde

6. De zin van het lijden

We hadden het de laatste keer over het zgn. zinloos lijden. U zult het zich herinneren. Het ging over een motief, dat we vandaag bij veel voorstanders van euthanasie kunnen vernemen: het is geoorloofd een einde aan het leven te maken van anderen, als deze in zo'n lijdenssituatie verkeren en er geen werkelijke verbetering te verwachten is. In verband daarmee zouden we nu de vraag bespreken: kunnen we zó, zoals deze voorstanders doen, van „zinloos” lijden spreken? Voordat ik daar iets van wil zeggen in dit artikel, wil ik graag twee dingen opmerken. Allereerst: lijden is verschrikkelijk. Zolang we er zelf niet mee te maken hebben in eigen leven moeten we wel heel voorzichtig zijn om er lange beschouwingen over te houden, hoe goed of die ook op zichzelf mogen zijn. Ieder, die als arts of als predikant er van wat dichterbij mee te maken krijgt, zal het weten dat hij tot een lijdende patient niet met allerlei overwegingen over het lijden moet komen. Teerheid en gevoeligheid ten opzichte van onze naaste en diens lijden moeten het doen beseffen, dat bescheidenheid in al ons spreken één van de eerste vereisten is.

Dán: het is ook nodig er op te wijzen dat we hier het motief van euthanasie wegens „zinloos” lijden in zijn „meest zuivere vorm” willen bezien. In het laatste artikel hebben we al gezien dat het hier allemaal niet zo eenvoudig ligt. Velen wenden dit motief voor terwijl er ondertussen heel andere beweegredenen in het spel zijn. Voorstanders willen hierom ook een strenge onderscheiding van wat „misdaad” is en wat volgens hen „barmhartigheid” is. Het komt óók wel voor dat het niet anders dan een geval van zelfmoord is. Zo bijv. als een echtpaar besluit niet langer te leven, omdat ze allebei weten een ongeneselijke kwaal te hebben en nog voor de lijdensweg uit dit leven willen. Het gaat er dus om dat we hier het motief zélf willen bezien, de bewering van het „zinloze” lijden.

Zinloos én zinloos: hoe bedoeld?

Niet graag zou ik beweren, dat we nooit het woord „zinloos” voor lijden mogen zetten. Er is zelfs heel wat lijden in deze wereld, dat we in betrekkelijke zin, zoals wij dat als mensen bezien, zinloos kunnen noemen. Hoeveel lijden is er niet, waarin voor ons geen zin in valt te ontdekken.

We kunnen denken aan sommige bombardementen in de laatste oorlog. Het gebeurde, dat vanuit grote hoogte bommen werden geworpen op steden met grote mensen-

massa's. De gevolgen waren dan vaak ontzettend: veel slachtoffers met nameloos lijden én bij de getroffenen én bij die achterbleven. Zonder dat 'n doel geraakt werd dat militair betekenis had of verband hield met de militaire situatie kwam er alleen maar ontreding, dood en verdriet. Hoe was het in de concentratiekampen in dezelfde oorlog? Proefoperaties op slachtoffers veroorzaakten alléén al een zee van lijden. We kunnen wel verder gaan met voorbeelden van wat wij dan noemen zinloos lijden. Ze zijn ook vandaag in overvloed te geven. Mensen doe elkaar in deze wereld heel wat lijden aan. Toch moeten we ook hier bij zeggen: dat we dan in betrekkelijke zin spreken over „zinloos” lijden. Ook in zulke gevallen geldt dat wat wij „zinloos” noemen, het in het geheel van Gods doen nog niet is.

En als we dan komen tot het lijden, dat enkelingen ondergaan moeten op een ziekbed, na een ernstige operatie, door een ingrijpend ongeluk, enz., dan mogen we toch ook-niet vanuit het Woord van God spreken van zinloos lijden. Dat bepaalt uiteindelijk niet de mens, die dat op een afstand beoordeelt van een ander, zelfs niet hij of zij die het zelf moeten ondergaan. Ja, ik weet het: we moeten maar nooit uit de hoogte met allerlei waarheden een lijdende aanspreken. In zijn lijden ligt ook een stukje van mijn schuld. Niettemin gaat het hier om wat God zegt in Zijn eigen woord. Dat is de maatstaf voor het bepalen van wat zinloos, of zinvol is. Wie dát losgelaten heeft, wie dát niet erkent, zal noch de zin van het leven noch de zin van het lijden zien, feitelijk. . . niet willen zien. Wie dat wél erkent — en dat is uiteindelijk een zaak van het geloof des harten — zal het zinvolle vanuit God belijden en het zelf ook, uiteindelijk en door alle strijd heen, als zinvol beleven. Een hele zaak, zult u zeggen... inderdaad. . . maar die we niet mogen en behoeven te verzwijgen.

Gods Woord zegt het anders

Voor ieder, die bij het Woord Gods is opgevoed en dat aanvaardt zal het duidelijk zijn, dat de Bijbel het spreken over „zinloos” lijden niet ondersteunt. De gegevens van de Heilige Schrift wijzen op het tegendeel. Het gaat er niet om hier uitvoerig op die Bijbelse gegevens in te gaan. Drie lijnen zien we in ieder geval in Gods Woord naar het lijden in het algemeen. We kennen ze vanaf de tijd, dat we op catechisatie zijn geweest. De lijn vanuit de zonde, de val in het paradijs. De lijn vanuit Gods Voorzienigheid. De lijn vanuit de roepstem tot bekering. Ik weet het dat er in onze tijd zwaar geschut gericht wordt op deze naar mijn overtuiging Schriftuurlijke gegevens. Het is daarom te méér goed deze hier even in het kort te noemen. Over elk een enkele opmerking.

Lijden is er in een wereld, die van God is afgefallen. Achter pijn en smart ligt de schuld. Dat is iets anders dan wij zeggen: in iedere aparte situatie spreekt een aparte schuld. Ik weet uit mijn jongere jaren dat in de plaats, waar ik woonde twee kerken binnen korte tijd afbrandden: een Roomse kerk en onze eigen kerk. Ik weet nog — het was meen ik in 1937 — dat er bij het afbranden van de grote Roomse kerk nogal commentaren waren zo in de zin van: 't is verdiend voor zulke afwijkers, een speciaal oordeel. . . ! Maar hoe moest je met eigen houten kerk, waarvan op een zondagmorgen niets anders dan een puinhoop was overgebleven? Ik wil maar zeggen: het is niet zo maar te stellen: aan het lijden kunnen we de schuld afmeten.

In het lijden is de Hand van God. Wat zondag 10 belijdt, namelijk, dat gezondheid en ziekte vallen onder de regering van God, moet voor ons naar Gods Woord waar blijven. Het geloof merkt het op en krijgt er het nut uit voor eigen leven, maar het is voor ieder waar, dat Gods Voorzienigheid over het lijden gaat. Ook hier zou ik een aantekening bij willen maken. Hier kan zeker misbruik van gemaakt worden. Zo bijv. als men met een beroep op de belijdenis van Gods Voorzienigheid afziet van alle geoorloofde middelen. Het gebeurt wel, dat iemand weigert naar het ziekenhuis te gaan of een bepaalde behandeling te ondergaan, die aan te nemen is als dienstbaar voor herstel. Dan doen we feitelijk ook indirect aan 'euthanasie'.

Vanuit het lijden klinken de roepstemmen Gods tot bekering en geloof. Zolang we in de tijd der genade zijn, is het God niet om onze ondergang in het lijden te doen maar om onze

bekering en het leven. De goedertierenheden des Heeren zijn er nog in.

Die drie lijnen vanuit Gods Woord moeten we zeker bedenken als we iets zeggen van de zin van het lijden. Eerst eens: God eist van een mens dat hij Hem zal zoeken en eren. Hij laat daartoe een weg boodschappen in Christus Jezus. Daarin komt de zin van het leven openbaar. En nu is er lijden, zwaar lijden, ondragelijk lijden. Zo erg, dat de mens van vandaag zegt: beter dat er een einde aan gemaakt wordt, een spuitje. . . Maar nee, vanuit Gods Woord mag de boodschap gebracht worden dat de zin van het leven zelfs in dat lijden niet ónder behoefte te gaan. Dan mag verkondigd worden dat er nog zin in dat lijden ligt in de weg der bekering voor een gevallen zondaar en zondares. Wat een voorrecht dat er nog een boodschap is voor die in een ernstige lijdenssituatie verkeren. Hoe arm is het in wezen geen antwoord te hebben op de vraag: verlos mij uit deze hel. U zult zich herinneren dat dit een moeder zei tegen haar dochter. Deze dacht wel een antwoord te geven: het verlossende spuitje. Hoe wreed is die „barmhartigheid”. Hét antwoord is de boodschap, die de Kerk des Heeren is toebetrouwd. „Er is een schuld in uw leven. De Heere spreekt tot u ook in uw lijden. Hij roept nog zolang u er bent”. Dan kan door Gods genade in Christus, waarvan aan het ziekbed gesproken mag worden de zin van lijden worden verstaan. En ik behoeft het niet uit te maken in welk stadium die boodschap nog gebruikt kan worden. Dat laat ik voor de Héere. Maar de Heere laat het niet aan óns, hoe erg of het ook is, in te grijpen!

We zijn nog niet klaar

Iemand zegt: hoe kunnen we zó spreken als we wél gebruik maken van pijnstillende middelen en van ingrepen, die daarop gericht zijn? Het zal u niet onbekend zijn dat de voorstanders van euthanasie, die het motief voorstaan, dat we hier bespreken, daarmee komen. Het zou nml. inconsequent zijn iemand wel pijnstillers te gunnen en geen zgn. zachte dood.

We zullen het begrijpen; we zijn nog niet klaar als we hier geprobeerd hebben iets te zeggen van de zin die er in het lijden is vanuit Gods Woord en die ook zo gekend kan worden. We moeten dan zeker nog iets zeggen van de beleving van de ware christen in zijn lijdenssituaties. Daarin is stof te over om te zeggen: euthanasie in de betekenis van een eigenmachtig ingrijpen tot levensverkorting zeker niet!

D. Slagboom.

Jaarvergadering V.G.S.

Op D.V. zaterdag 31 maart a.s. zal in het congrescentrum 'De Doelen' te Rotterdam de jaarvergadering van de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (V.G.S.) worden gehouden. Aanvang 10.00 uur.

De heer C. Bregman te Hendrik Ido Ambacht, leraar nederlands aan de reformatische scholengemeenschap 'Guido de Brès' te Rotterdam en eindredakteur van 'De Reformatorische School', hoopt alsdan een referaat te houden over: 'De invloed van de school op het leesgedrag van onze jeugd'. Ook vermeldt de agenda verkiezing van bestuursleden.

Een bezinnend slotwoord zal gesproken worden door het bestuurslid Ds. D.J. Budding, Nederlands Hervormd predikant te Nederhemert.

Voor deze vergadering zijn uitgenodigd afgevaardigden en overige leden van de bij de V.G.S. aangesloten schoolbesturen en kerkeraden, zomede onderwijsgeveenden.

Wij hopen dat velen hun medeleven met het reformatisch onderwijs zullen tonen door van hun belangstelling voor deze vergadering blijk te geven.

Het bestuur.

Voor de jeugd

Het Zonnekind 75

Beste jongelui!

„Delila zeide tot Simson: Verklaar mij toch waarin uw grote kracht is, en waarmee gij zoudt kunnen gebonden worden, dat men u plage.”

Richt. 16 : 6

We hebben gehoord dat Delila, de vrouw waar Simson mee samenwoonde, bezoek

gekregen had van vijf Filistijnse vorsten. Zij hadden haar een geweldig aanbod gedaan, indien zij zou proberen te weten te komen waarin het geheim schuil ging, van de grote kracht die hij bezat.

5500 zilverlingen schitterden als 't ware in haar ogen. Ik ga maar niet proberen uit te rekenen hoeveel dit geweest is in Hollands geld. Dat is ook moeilijk te berekenen omdat de valuta in de loop der eeuwen zich nogal eens wijzigt. De verklaringen hierover lopen daarom ook ver uiteen. Dit is wel zeker, dat het een enorm bedrag geweest is.

Uit het aanbod wat die Filistijnse vorsten deden, blijkt dat Simson hen ontzaglijk veel waard is geweest. Je geeft voor een mens toch zo maar geen 5500 zilverlingen? Dat men voor Simson zoveel over had, strekt misschien tot zijn eer. Althans in zeker opzicht. Wie je veel waard is, daar heb je veel voor over. Dat kun je in de wereld heel duidelijk zien. Ik denk b.v. aan de sportwereld. En al moeten we de wereld verzaken, zoals dat in het doopformulier staat, je kunt niet uit de wereld gaan. Dat is niet mogelijk. En als je door de wereld gaat, kan het ook geen kwaad als je in de wereld je ogen open hebt. Ik bedoel natuurlijk: Goed open! Want dat kan ook nog op tweeërlei manier en misschien nog wel meer. Doch laten we het maar op "tweeërlei" houden. Je kunt, terwijl je door de wereld gaat, naar de wereld kijken en door haar aanloksele bekoord worden. Zo staat het ook in de psalmen. Als dat gebeurt, heb je natuurlijk je ogen open op een verkeerde manier. Want alles wat de wereld doet en wat de wereld presenteert, trekt je dan aan. Je bent er tot op zekere hoogte weg van. Je ziet en hoort, want de krant brengt je alles aan de weet, dat men b.v. voor een topsportman wel een miljoen gulden over heeft. Dat is een heel bedrag. Je kunt dit natuurlijk dwaasheid noemen, maar het is inmiddels toch maar zo. Als je daar nu met begerige ogen naar kijkt, want van geld is niemand vies, dan mag de bede wel oprijzen in het hart: Wend, wend mijn oog van d' ijdelheden af; Opdat ik mij niet van Uw paân moog keren. En wordt mijn vlees door 't kwade licht verrast, Ai laat het mij toch nimmer overheren. Verlos mij HEER van 's mensen overlast. Dan zal ik U naar Uw bevelen eren.

Dus, je ogen open in de wereld, niet om er door naar de wereld heen getrokken te worden, maar om er de dwaasheid van in te zien, opdat je niet op het spoor der dwaasheid je zou begeven, om uiteindelijk daarop om te komen.

Simson was de Filistijnen veel waard. Ik zeide, dit kan tot zijn eer strekken. Maar dan is het toch een eer die Simson niet toekomt. Want de kracht die hij al zo menigmaal had mogen tonen, was niet van hemzelf. Hij had dit aan zijn God te danken.

Nu we het toch over een prijs hebben, denk ik in deze lijdensweken aan de meerdere Simson, de Heere Jezus Christus. De Filistijnen, de vijanden van Simson, hadden 5500 zilverlingen voor hem over. De Joden, het volk waaruit de Heere Jezus is voortgekomen, hadden maar dertig zilverlingen voor Hem over. Hij, Die meer waard is, dan alle schatten der aarde bij elkaar, werd maar zeer laag gewaardeerd. 30 zilverlingen is maar een "slavenprijs". Men heeft dus voor Simson meer gegeven dan voor de Heere Jezus. Simson, een mens, werd óvergewaardeerd. De Heere Jezus Christus, de Zoon van God, werd ondergewaardeerd.

En nu moeten wij maar niet naar die Filistijnen kijken, die zoveel voor Simson over hadden. Wij moeten ook maar niet naar de Joden kijken, die zo weinig voor de Heere Jezus over hadden. Laten wij ook ten deze maar naar onszelf kijken en ons afvragen, waar wij het meeste voor over hebben. Of wij namelijk aan de kant van de Filistijnen staan, dan wel of wij aan de kant van de Joden staan. We staan dan in beide gevallen goed verkeerd. Als we aan de kant van de Filistijnen staan, zitten we vol met vijandschap tegen God en zijn volk. En als we aan de kant van de Joden staan, is God en Zijn Zoon ons maar weinig waard, of eigenlijk niets. Een belachelijke prijs. Maar dat is dan echt wel om te huilen. Ik zou zeggen: Denk er maar eens over na.

Dat het geld de vrouw aantrok is te begrijpen. Geld is nu eenmaal een begeerlijk artikel. Wie in de macht van het geld terecht komt, is met sterke kluisters gebonden. Zo was het met Delila. Doch met wie is het eigenlijk niet

zo? Paulus schrijft in één van zijn brieven dat de geldgierigheid de wortel van alle kwaad is. Want men komt er door tot allerhande zonden. Delila raakte er zelfs door in staat, om hem, waarvan ze dacht dat ze toch wel hield, aan de Filistijnen te verkopen. Zij gaat hem eigenlijk voor geld verraden. In dat opzicht komt zij openbaar familie te zijn van Judas. Die heeft ook gemeend dat hij de Heere Jezus liefhad, terwijl hij Hem ten slotte voor 30 zilverlingen verraden heeft. Iemand verraden en voor geld verkopen, is natuurlijk een zeer minne daad.

Wie heeft er voor Judas een goed woord over? Wie heeft er voor Delila een goed woord over? Ieder die het hart op de rechte plaats draagt, haalt voor hen minachtend de schouders op. Hol hier echter ook weer niet al te hard door. Maar laat maar weer de schijnwerper op jezelf gericht worden. Misschien zeg je wel: Dominé, wat denkt u eigenlijk van ons? Denkt u dat ik iemand voor geld zou verraden? Nooit! Dat is mij te min. Ik las deze week in de krant dat je nooit "nooit" moet zeggen. Want wat je vandaag niet voor mogelijk houdt, gebeurt morgen. Het is misschien al vele malen gebeurd, zonder dat je er ooit jezelf rekenschap van hebt gegeven. Want hoe dikwijls hebben we onze ziel en zaligheid al niet in de waagschaal gelegd, voor een handvol werelds genot? Voor ene zonde verkopen we onze ziel en zaligheid. Als je daar ernstig over na gaat denken, kan het je wel eens benauwd worden om het hart. Je staat dan nergens meer boven. Boven Delila niet en boven Judas niet. Je gaat je zelf dan zien als een grote misdadiger, ja als de grootste, die uiteindelijk alleen nog maar van genade zal kunnen leven.

Of denken jullie, toen Paulus zich de "grootste der zondaren" noemde, dat hij in zijn achterhoofd dacht: Delila en Judas uitgezonderd, die waren erger dan ik? Ik geloof het niet. Want de grootste is de grootste. Dan heb je het toppunt bereikt. Wie werkelijk in de beleving zich als de grootste leert kennen, komt onder de slechtste te zitten, met de bede van de tollenaar: "O God, wees mij de zondaar genadig?" En gelukkig, wie met de tollenaar deze bede bidden mag. Want die leert ook verstaan dat er bij de Heere vergeving is. En dat terwille van de meerdere Simson, de Heere Jezus Christus, Die zo laag gewaardeerd is. Je gaat dan ook jezelf schamen dat je zo weinig, niets dan een verachtelijke prijs, voor Hem hebt overgehad.

Jullie begrijpen wel dat de verhoudingen dan anders komen te liggen. Dan verliest alles wat van deze aarde is zijn waarde in het licht van Hem, Die dan alleen alle waarde heeft. Hij heeft Zijn leven gegeven voor jou, die alleen maar de dood verdiend heeft. Je wilt dan niet anders, en dat is de keus van het nieuwe leven, dan alleen voor Hem leven. Hij is immers al je liefde waardig? Je wilt dan Hem niet alleen je goed geven, maar je wilt je leven wel voor Hem geven.

Dit willen is dan een vrucht van de wederliefde die er in je hart tot Hem woont. Je hebt Hem dan lief omdat Hij je eerst heeft liefgehad. Ja, Hij is altijd de Eerste. En gelukkig dat Hij ook de Laatste is. Dat wil zeggen: Het genadewerk in het hart van een zondaar, wordt door Hem begonnen, het wordt ook door Hem in stand gehouden en het wordt ook door Hem voleindigd. Als dat niet waar was, er zou zelfs na ontvangen genade nog niets van de zondaar terecht komen. Want het zondige bestaan blijft. Hij die vandaag zijn ganse hart aan de Heere geeft, kan in de kortste keren zo ver weg gezakt zijn, dat hij zichzelf niet meer verklaren kan.

Het levende water kent zijn eb en vloed. Het levende kind van God kent zijn op en neer. De dood daarentegen is altijd zichzelf gelijk ... Ja erger. Het kent alleen maar néér en weet nooit van óp. Of het weet alleen maar van óp en nooit van néér. Het zijn degenen die met de farizeeërs altijd in de hoogte leven. God doe jullie allen het wáre leven beleven. Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent

Boekbespreking

Boeken van Stark-TEXEL
Postbus 302, 1794 ZG OOSTEREND N.H.

1. **Novemberstorm** door L. Penning. Penning heeft veel geschreven en zijn boeken werden gelezen. Het blijkt dat er nog vraag is naar zijn pennevruchten. Dit boek is er een bewijs van. Penning was een meester in het vertellen. Hij neemt ons in dit boek mee naar de tijd van de eerste wereldoorlog, toen er een revolutiegeest over een groot deel van de wereld ging, die ook in ons land zijn invloed in bepaalde kringen had, zodat gevreesd werd, dat er ook in ons land een omwenteling zou komen. Maar de Heere heeft dat genadig verhoed.

In dit boek lezen we daar een en ander over. Een jongeman van christelijke huize komt helemaal onder de invloed van socialistische ideeën. Hij geeft er zelfs een meisje dat hij liefhad voor op. Later komt hij tot inkeer door het sterven van zijn moeder. Hij moet de wraak van een vroegere partijgenoot onder vinden, maar hij krijgt zijn meisje terug. Penning beschrijft allerlei geestelijke ervaringen. We zouden die graag wat dieper getekend zien. Overigens is het een boek dat we gaarne aanbevelen.

Het boek telt 172 blz. en kost ingenaaid f 13,45.

2. **Het gezin** door B.J. Zijl. De schrijver is geen vreemde meer. Hij heeft verschillende boeken op zijn naam staan. Hij is voorlichtingsambtenaar bij de V.B.O.K. Hij schrijft over zaken waarmee hij beroeps-halve voortdurend in aanraking komt. Dit boek handelt over huwelijk en gezin in bijbels perspectief. Het bevat de volgende

hoofdstukken: 1. Inleiding, 2. Het huwelijk in het Oude Testament, 3. Het huwelijk in het Nieuwe Testament, 4. De Bijbel over het huwelijk en bruiloft, 5. De Bijbel over gezin en opvoeding, 6. Huwelijk en gezin door de eeuwen heen, 7. Het christelijk huwelijk, 8. Voorbereiding op het huwelijk, 9. Huwelijk en kinderzegen, 10. Huwelijk en kinderloosheid, 11. Opvoeding in het christelijk gezin, 12. Seksuele opvoeding, 13. Het gezin in een gesekulariseerde maatschappij.

Uit deze opsomming blijkt wel, dat de schrijver veel geeft en hij doet dat op een principiële wijze, zodat naar hem kan en moet worden geluisterd.

Het boek heeft tot doel, enerzijds een leidraad te zijn voor jongeren die nog voor het huwelijk staan, anderzijds heeft het ten doel aan gehuwden een aanzet te geven tot bezinning op het huwelijk. Zie blz. 14.

Op bladzijden 72 en 73 schrijft Zijl: Hoewel gewoonten en gebruiken rond de huwelijks-sluiting steeds weer wisselen, blijkt dat door de eeuwen heen het huwelijk een officiële aangelegenheid en huwelijksvoltrekking een openbare zaak is geweest. Dit blijkt in zekere mate uit de wetgeving van Mozes en blijkt overduidelijk uit hetgeen wij lezen in het Nieuwe Testament. Hoe die gewoonten en gebruiken zijn en waarom of waardoor zij wisselden is niet van belang. De essentie is dat het huwelijk meer is dan een vrijblijvende verbintenis tussen twee mensen; dat het niet een zaak is die alleen hen aangaat maar heel de samenleving. Het openbare karakter van de huwelijksluiting is dan ook van wezenlijk belang en werd door de Heere Jezus Zelf bekrachtigd door Zijn aanwezigheid op de bruiloft te Kana. We zouden meer kunnen aanhalen, maar raden liever aan het boek aan te schaffen en te lezen. Het bevat veel van waarde voor ouders en voor anderen.

De schrijver heeft het aan het slot nog wel even over eenouder-gezinnen, maar hij wijdt daar niet over uit. Dat betreuren we. Er zijn vele gezinnen met opgroeiende kinderen, waar een vader of moeder ontbreekt, met alle gevolgen van dien. Mogelijk kan Zijl bij een volgende druk daar wat meer aandacht aan besteden.

Het boek telt 214 pagina's en kost ingenaaid f 23,50.

B.

Met droefheid geven wij kennis dat op 14 februari 1984 de Heere uit ons midden heeft weggenomen onze geliefde man, vader en grootvader en overgrootvader

HENRI LOUIS DESTERKE

op de leeftijd van bijna 78 jaar.

PS. 34 : 7a.

Wed. DeSterke - van Dongen
John en Jane
Kleinkinderen en achterkleinkinderen.

1265 Wilson Avenue East,
Hamilton, Ontario
Canada
L8S 4K6

Stationssingel 50
Tel. 08385 - 13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

Als u wat te vieren hebt: hou het in 'IRENE': stijlvol, gezellig, huiselijk, betaalbaar en ... in eigen kring!

HOTEL - REST.

'IRENE'

Fam. Bostelaar

ELSPEET

tel. 05779 - 1236

WORDT HET WEER EEN MAATJE GROTER?

Nee, natuurlijk niet! Die pondjes moeten er gewoon vanaf! Onze plantaardige vermageringstabletjes helpen U hiermee op een verantwoorde wijze! Kuur voor een maand f 20,-.

DROGISTERIJ SIKKING

Barvoetestraat 5,
2011 WL Haarlem
Tel. 023 - 312882/
324606.
Postgiro 190609.

1958 - 25 Jaar - 1983

Woninginrichting en stoffering

Meubelen en vloerbedekking
Gordijnen - zonwering enz.

Vrijblijvend komen wij bij U aan huis met onze stalen collecties.

Bel ons eens voor een afspraak.

Beleefd aanbevelend
B. Elderkamp
Frankenord 17
Rotterdam
Tel. 010 - 823487

TE HUUR VAKANTIEHUIS

op het mooiste
plekje tussen
Rhenen
en

Veenendaal,
geschikt voor
ongeveer 6 pers.,
3 min. van bos en
strand.

Tel. 08385 - 11429

TE KOOP

Cassettes met kerkdiensten à f 9,-. Bij 10 stuks portvrij. Chr. Ger., Ger. Gem., Herv. (Ger.), Oud Ger. Ook nog enkele banden 732 m. met 8 of meer diensten à f 25,-. Wil de mevrouw, die vroeg om cassettes met wijlen Ds. G.S. opnieuw contact opnemen? Telefoon 01134 - 2455.

WESTKAPELLE TE HUUR

Vakantiehuis en luxe stacaravan op zeer mooi en rustig plekje op boerderij bij het strand.

Tel.: 01187 - 1441

Wel eens op **TEXEL** geweest? Beslist de moeite waard. Bos, duinen, zee, vogelbroedplaatsen, visgelegenheden, etc., en ... rust. U kunt op **'DE VERRASSING'** gebruik maken van

volledig pension voor groot en klein. Prijzen v.a. f 270,- p.w. Of u kunt kiezen voor een bungalow met alle comfort of sta-caravan. Voor 60-plussers speciale voor- en naseizoenprijzen. Vraag vrijblijvend onze kleurenfolder aan. Tel. 02223-661 of 391.

Nederlandse Patiëntenvereniging

Opgericht 11 december 1982

Een nieuwe vereniging die op bijbelse gronden opkomt voor de bescherming van het leven, met name in de gezondheidszorg.

Ook uw belang: word lid!

Minimum-bijdrage f 15,- per jaar. Opgaven en informatie:

Postbus 115 - 2665 ZJ BLEISWIJK (ZH) - Tel. 01892 - 7672